

Kesan Pendidikan Keusahawanan ke atas Set Minda Keusahawanan: Pengaruh Pengantara Faktor Kognitif

The Impact of Entrepreneurship Education on The Entrepreneurial Mindset: Mediation Role of Cognitive Factor

AIDA SYAMIMI ANUAR & SHEERAD SAHID

ABSTRAK

Ekonomi dunia kini menggalakkan agar golongan muda memasuki alam kerjaya bukan sahaja dengan memperolehi segulung ijazah tetapi juga dengan mempunyai kemahiran dan sikap keusahawanan yang boleh membantu mereka dalam dunia pekerjaan dan industri. Hal ini kerana bukan mudah graduan yang mempunyai segulung ijazah untuk memperolehi tawaran kerjaya atau berpeluang mendapatkan pekerjaan yang menepati dengan bidang pengajian mereka. Kajian ini bertujuan untuk membincangkan kesan pendidikan keusahawanan ke atas set minda keusahawanan dalam kalangan pelajar universiti. Kajian ini turut menguji kesan perantara faktor kognitif dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan. Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif iaitu kaedah tinjauan menerusi pengedaran soal selidik kepada responden. Sampel kajian adalah seramai 300 orang pelajar universiti awam di Lembah Klang dan dipilih menggunakan teknik pensampelan rawak mudah. Analisis deskriptif dan inferensi telah digunakan untuk menguji hipotesis kajian dengan menggunakan perisian Pakej Statistik untuk Sains Sosial (SPSS) versi 22. Dapatan kajian menunjukkan terdapat hubungan kesan langsung yang signifikan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan. Dapatan juga menunjukkan faktor kognitif mempunyai kesan perantara dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan. Dapatan kajian ini memberi implikasi kepada beberapa pihak dalam pelaksanaan program pendidikan keusahawanan untuk meningkatkan set minda keusahawanan dalam diri pelajar bagi membantu mereka menghadapi dunia pekerjaan dan industri selepas bergelar graduan. Kesimpulannya, kajian ini diharapkan dapat menyumbang dan memberikan impak positif kepada pelbagai pihak.

Kata kunci: Pendidikan keusahawanan; set minda keusahawanan; faktor kognitif; pendidikan tinggi; pencipta kerja

ABSTRACT

The world economy is now encouraging young people to enter the career world not only by earning a degree but also by having entrepreneurial skills and attitudes that can help them in the world of work and industry. This is because it is not easy for graduates who have a degree to get a career offer or have the opportunity to get a job that fits their field of study. This study aims to discuss the impact of entrepreneurship education on the entrepreneurial mindset among university students. This study also examines the intermediate effects of cognitive factors in the relationship between entrepreneurship education and the entrepreneurial mindset. This employed quantitative approach that is a survey method through the distribution of questionnaires to respondents. The study sample was a total of 300 public university students in the Klang Valley and was selected using simple random sampling techniques. Descriptive and inferential analysis was used to examine the research hypothesis using the Statistical Package for Social Sciences (SPSS) version 22. The finding indicated that there is a significant direct impact relationship between entrepreneurship education and entrepreneurship mindset. The finding also indicated that cognitive factors mediated the relationship between entrepreneurship education and the entrepreneurial mindset. The findings of this study have implications for some parties in the implementation of entrepreneurship education programs to improve the entrepreneurial mindset of students to help them face the world of work and industry after graduation.

Keywords: Entrepreneurship education; entrepreneurial mindset; cognitive factor; higher education; job creation

PENGENALAN

Di Malaysia, bidang keusahawanan bukanlah bidang yang asing lagi pada zaman kini kerana bidang keusahawanan diakui sebagai salah satu bidang yang menyumbang kepada perkembangan pertumbuhan ekonomi negara terutamanya dalam perspektif kerjaya dan peluang perniagaan yang menghasilkan keuntungan. Bidang keusahawanan telah diperkenalkan oleh bank dunia sebagai satu galakan yang penting bagi ekonomi negara-negara membangun (Jaganathan 2016). Ekonomi dunia kini menggalakkan agar golongan muda memasuki alam kerjaya bukan sahaja dengan memperolehi segulung ijazah tetapi juga dengan mempunyai kemahiran dan sikap keusahawanan yang boleh membantu mereka dalam dunia pekerjaan dan industri.

Setiap tahun institusi pengajian tinggi (IPT) sama ada awam mahupun swasta berjaya melahirkan graduan berkualiti dan memiliki minda kelas pertama selaras dengan pelbagai aspek pengajian yang diterapkan seawal semester pertama (Che Lah 2019). IPT banyak melakukan program dan aktiviti yang menjadi teras kemanjadian insaniah pelajar dalam menghadapi pelbagai cabaran di alam kerjaya setelah tamat pengajian. Namun, bukan mudah graduan yang mempunyai segulung ijazah untuk memperolehi tawaran kerjaya atau berpeluang mendapatkan pekerjaan yang menepati dengan bidang pengajian mereka. Hal ini kerana lambakan siswazah yang masing-masing mempunyai bakat dan kebolehan yang tersendiri menyebabkan mereka perlu bersaing antara satu sama lain untuk merebut peluang bagi mengisi kekosongan di pasaran kerjaya. Berdasarkan laporan Jabatan Perangkaan Malaysia (2019), seramai 516,600 penganggur di Malaysia telah direkodkan pada suku pertama tahun 2019. Pada masa yang sama, seramai 238,286 penganggur termasuk 174,327 graduan yang mendaftar sebagai pencari kerja dengan JobsMalaysia di bawah Jabatan Tenaga Kerja (JTK) Semenanjung (Ngah et al. 2019). Isu pengangguran dalam kalangan graduan ini telah pun berlarutan sejak sekian lama.

Oleh itu, bagi melahirkan graduan berkualiti yang memenuhi pasaran industri dan membantu mendapatkan pekerjaan, antara usaha Kementerian Pendidikan adalah dengan menerapkan pendidikan, budaya dan kemahiran keusahawanan di semua institusi pengajian tinggi. Universiti dilihat dapat memberikan pendidikan keusahawanan sebagai alat intervensi dalam membina lestari masyarakat bagi melengkapkan mereka dengan kemahiran keusahawanan yang diperlukan serta

kecekapan untuk bersaing di pasaran global dan ini menunjukkan pendidikan keusahawanan memainkan peranan yang sangat penting (Cheng et al. 2019; Halim & Sahid 2020). Dengan kemahiran dan sikap keusahawanan yang telah diterapkan dalam pendidikan keusahawanan, pelajar dapat berfikir secara kreatif, menyelesaikan masalah secara kritikal, berkomunikasi dengan lebih baik serta dapat membentuk budaya keusahawanan dan tingkahlaku terhadap pemilihan kerjaya dalam bidang keusahawanan (Seng et al. 2019). Di samping itu, kemahiran keusahawanan juga dapat memupuk set minda keusahawanan dalam kalangan pelajar. Hal ini kerana kebanyakan organisasi berminat untuk menyediakan peluang kerjaya kepada belia yang mempunyai pemikiran ke arah keusahawanan.

Keusahawanan diakui sebagai strategi pertumbuhan yang penting untuk mempertahankan pertumbuhan ekonomi negara (Israel & Johnmark 2014; Nagarathanam & Buang 2016), terutamanya dalam perspektif kerjaya dan peluang perniagaan yang menghasilkan keuntungan. Dilihat dalam konteks ini, usahawan yang berjaya menyumbang ke arah pengembangan masyarakat dan kemajuan pertumbuhan ekonomi. Ini merupakan perkara baru yang dihasilkan dalam industri keusahawanan bagi menghasilkan persaingan yang sengit yang memerlukan pelajar untuk menerapkan set minda keusahawanan bagi membantu mereka dalam persaingan dunia pekerjaan dan industri selepas menamatkan pengajian. Sebahagian besar kolej dan universiti di seluruh dunia telah pun menawarkan kursus keusahawanan (Fayolle & Klandt 2006) untuk melengkapkan pelajar dengan pengetahuan dan kemahiran keusahawanan (Henry 2003). Set minda keusahawanan juga adalah sebagai elemen penting dalam pembelajaran ke arah keberkesanan pendidikan keusahawanan (QAA 2018). Penyelidikan kesan pendidikan keusahawanan yang sedia ada adalah berdasarkan teori keusahawanan yang sering digunakan iaitu Teori Tingkahlaku yang Dirancang atau *Theory Planned Behaviour* (TPB) oleh Ajzen (1991) dan Model Acara Keusahawanan (EEM) diperkenalkan oleh Shapero dan Sokol (1982) berdasarkan teori motivasi. Menurut Cui et al. (2019) bagi menjelaskan hubungan antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan dalam kalangan pelajar dijelaskan mengikut Teori Kognitif Sosial (SCT) yang dikemukakan oleh Bandura (1986) bahawa faktor kognitif dan sosial serta faktor tingkah laku memainkan peranan penting dalam pembelajaran.

Berdasarkan literatur kajian terdahulu, kurang jelas bagaimana set minda keusahawanan berkembang sepanjang proses pendidikan (Cui et al. 2019). Faktor kognitif mungkin sangat penting dalam pembentukan set minda keusahawanan kerana pendidikan keusahawanan membantu meningkatkan kognitif seseorang, sentiasa menyesuaikan pemikiran, minda dan tindakan ke arah keusahawanan yang lebih koheren dan bermakna (Wei. et al. 2019). Struktur kognitif yang dibentuk mencerminkan cara set minda seseorang yang menjadikan usahawan begitu unik dengan penglibatan aktiviti keusahawanan. Sehubungan dengan itu, kajian ini telah membuat penambahan pembolehubah perantara iaitu faktor kognitif bagi menguji pengaruh pengantara dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan.

Kepentingan kajian ini diharapkan dapat memberi impak positif dan sumbangan kepada beberapa pihak dalam pelaksanaan program pendidikan keusahawanan untuk meningkatkan set minda keusahawanan dalam diri pelajar bagi membantu mereka dalam menghadapi dunia pekerjaan dan industri selepas bergelar graduan. Di samping itu, dapat melahirkan lebih ramai usahawan muda dalam kalangan rakyat Malaysia serta dapat mengurangkan pengangguran dan meningkatkan pertumbuhan ekonomi negara. Oleh itu, seramai 300 orang pelajar universiti awam di Lembah Klang dipilih untuk menjadi responden dalam kajian ini. Objektif kajian ini adalah:

1. Menguji hubungan antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan.
2. Menguji kesan perantara faktor kognitif dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan.

Selanjutnya, kajian ini akan menerangkan mengenai tinjauan literatur dan metodologi. Ia akan diikuti pula dengan dapatan kajian, perbincangan, batasan kajian dan cadangan kajian lanjutan.

TINJAUAN LITERATUR

PENDIDIKAN KEUSAHAWANAN

Pendidikan keusahawanan adalah aktiviti pembelajaran yang membincangkan peningkatan pengetahuan, kemahiran, sikap dan tingkah laku yang berkaitan dengan keusahawanan (Hussain & Norashidah 2015). Selain itu, pendidikan

keusahawanan dapat dinyatakan sebagai peningkatan tingkah laku dan kemampuan seseorang individu atau entiti. Falsafah pendidikan keusahawanan bertujuan meningkatkan sikap, kemahiran dan minda keusahawanan untuk tujuan menangani masalah seperti kreativiti, inovasi, permulaan perniagaan dan penjanaan idea dalam bidang keusahawanan.

Di samping itu, Chinonye dan Akinlabi (2014) menegaskan bahawa pendidikan keusahawanan dapat ditingkatkan jika pelajar terlibat dalam pengajaran dan merancang kurikulum untuk pendidikan keusahawanan, ada juga penilaian berkala program untuk mengesahkan pembelajaran, tingkah laku dan sikap pelajar. Pendekatan pendidikan berpusatkan murid membolehkan pelajar meningkatkan pemikiran kritikal mereka terhadap keusahawanan (Commarmond 2017). Teknologi pengajaran juga mampu menerapkan pembelajaran yang kontekstual dan memberikan pengalaman sebenar berbanding teori, ia dianggap penting dalam meningkatkan kemahiran keusahawanan mereka (Farny et al. 2016; Potishuk & Kratzer 2017). Oleh itu, pendidikan keusahawanan dapat dijadikan kursus wajib atau pilihan bagi menarik minat para pelajar dalam program keusahawanan.

Tambahan pula, kesan pendidikan keusahawanan di institusi pengajian tinggi sebahagian besar menunjukkan kesan yang positif dan beberapa kajian juga menunjukkan hasil yang sama (Bae et al. 2014; Martin et al. 2013). Penemuan ini mungkin disebabkan oleh pedagogi, penelitian yang telah menunjukkan bahawa penerapan pendidikan seperti aktiviti tambahan kurikulum, kursus pilihan dan aktiviti keusahawanan yang dapat mempengaruhi niat kesusahawanan pelajar (Piperopoulos & Dimov 2015; Karimi et al. 2016; Arranz et al. 2017). Arranz (2017) telah mengkaji kesan pendidikan keusahawanan dengan menggunakan perbezaan antara kehadiran kurikulum dan aktiviti tambahan kurikulum. Oleh itu, kajian ini menggunakan pembolehubah kehadiran kurikulum dan aktiviti tambahan kurikulum bagi menguji tahap pendidikan keusahawanan dalam kalangan pelajar universiti. Kedua-dua pembolehubah tersebut berpotensi menjadi sumber pendidikan keusahawanan dalam kajian ini.

Kehadiran kurikulum

Beberapa institusi pengajian tinggi di Malaysia telah melibatkan keusahawanan sebagai salah satu isu penting dalam kurikulum mereka. Penyelidikan yang dijalankan di universiti-universiti ini menunjukkan

bahawa 36.7 peratus pelajar berminat untuk belajar bagaimana memulakan atau menguruskan perniagaan kecil dan 44.4 peratus sampel yang dikaji percaya bahawa bakat keusahawanan ada pada semua orang (Hamid et al. 2015). Namun, Matlay (2008) menyatakan dengan kehadiran kurikulum dalam pendidikan keusahawanan tidak ada keharmonian antara keperluan graduan untuk pendidikan keusahawanan dan tidak mendapat hasil dari segi kemahiran, pengetahuan dan sikap keusahawanan. Hasil kajian Cui et al. (2019) juga menunjukkan bahawa kehadiran kurikulum tidak mempengaruhi minda keusahawanan secara positif. Sebaliknya, ia memberi kesan negatif terhadap set minda keusahawanan. Penemuan ini selaras dengan Nabi et al. (2018) juga menyatakan kesan pendidikan keusahawanan berubah-ubah dan Arranz et al. (2017) mendapati bahawa peranan elemen kurikulum terhadap kecekapan keusahawanan adalah tidak sama antara institusi yang berbeza. Ia bergantung kepada pedagogi pendidikan keusahawanan sesebuah institusi kerana reka bentuk kandungan kursus dan kaedah pengajaran dapat mempengaruhi hasil pembelajaran pelajar.

Sementara itu, jenis kursus (pilihan atau wajib) merangkumi sifat-sifat kurikulum yang berbeza. Oosterbeek et al. (2010) mendapati bahawa program pendidikan keusahawanan mungkin gagal memenuhi harapan sebahagiannya kerana penyertaan kursus adalah wajib. Kajian Karimi et al. (2016) menunjukkan bahawa program elektif pendidikan keusahawanan mempunyai kesan yang lebih besar terhadap niat dan pengenalan peluang keusahawanan pelajar daripada program wajib. Pelajar yang mempunyai minat yang tulus dalam keusahawanan cenderung memilih untuk mengikuti kursus pilihan, sementara pelajar yang mengikuti kursus wajib mungkin lebih sukar untuk difahami.

Aktiviti tambahan kurikulum

Aktiviti tambahan kurikulum keusahawanan penting dalam pendidikan keusahawanan. Ia merupakan salah satu kaedah bagi meningkatkan pendidikan keusahawanan formal dengan membenarkan aktiviti pelajar dilakukan dalam pendidikan keusahawanan tidak formal dan memberi ruang tambahan di luar aktiviti kurikulum untuk pelajar mengambil peluang tersebut. Aktiviti tambahan keusahawanan melibatkan tindakan, pengalaman dan pembaharuan dan ia sememangnya proses pembelajaran demi melakukan aktiviti penciptaan perniagaan baru. Pendidikan keusahawanan

tidak formal ini dapat memberi peluang kepada pelajar iaitu asas untuk pembelajaran berdasarkan pengalaman, persekitaran yang menyokong dalam memberi mereka keselesaan untuk melakukannya dan sanggup mengambil risiko, serta bertujuan untuk meningkatkan kemahiran keusahawanan, kesedaran, aspirasi dan pengetahuan praktikal dalam bidang keusahawanan (Clark et al. 2008). Selain itu, kegiatan tambahan kurikulum tidak hanya meningkatkan pembelajaran, tetapi juga berusaha untuk mendidik, memberi inspirasi dan mendorong minat keusahawanan untuk perkembangan kemahiran dan set minda keusahawanan bagi meningkatkan keboleherjaan atau sebagai kaedah memperoleh kemahiran yang relevan dengan penciptaan perniagaan masa depan (Edwards 2001). Dari segi pendidikan keusahawanan, peranan aktiviti tambahan kurikulum dalam meningkatkan pembelajaran pelajar dalam bidang keusahawanan sering diperhatikan dengan mengadakan pelbagai program berkaitan keusahawanan.

FAKTOR KOGNITIF

Kajian ini mengkaji indikator kesan pendidikan keusahawanan ke atas set minda keusahawanan yang dianggap sebagai fenomena kognitif yang lebih mendalam mencerminkan struktur kognitif yang dapat dibentuk (Krueger 2015; Cui et al. 2019). Struktur ini mencerminkan cara berfikir seseorang usahawan yang begitu unik dalam aktiviti keusahawanan. Di samping itu, asas niat keusahawanan juga menggunakan kemampuan kognitif yang memainkan peranan penting dalam memperolehi hasil yang diharapkan setelah tindakan keusahawanan dilakukan.

Tambahan pula, pendidikan keusahawanan membantu meningkatkan kognitif seseorang, sentiasa menyesuaikan pemikiran, minda dan tindakan ke arah keusahawanan yang lebih koheren dan bermakna (Wei et al. 2019). Pendekatan kognitif menggunakan aspek kognitif usahawan adalah untuk belajar dan menjelaskan tingkah laku individu yang berkaitan dengan pengenalan peluang untuk penciptaan dan penubuhan perniagaan (Jose C. Sanchez et al. 2011). Oleh yang demikian, sikap pelajar terhadap pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan dapat dilihat antara tiga aspek sikap keusahawanan yang dikenalpasti oleh Pulka et al. (2014) sebagai komponen sikap kognitif, afektif dan tingkah laku. Komponen kognitif dapat dikaitkan dengan kepercayaan, pemikiran dan pengetahuan yang dimiliki oleh pelajar mengenai

pendidikan keusahawanan dan dapat membentuk sikap dan tingkah laku mereka (Amdam 2011).

SET MINDA KEUSAHAWANAN

Pengertian set minda berasal dari bidang psikologi kognitif. Set minda tidak berlaku secara semula jadi, ia dapat dipengaruhi dan dipelajari oleh pengetahuan sebelumnya oleh individu dan interaksi dengan persekitaran semasa. McMullen dan Kier (2016) menekankan bahawa set minda keusahawanan mampu untuk mengenal pasti dan memanfaatkan peluang tanpa memperhatikan sumber yang ada dan sanggup menghadapi risiko dalam aktiviti keusahawanan. Definisi lain mengenai set minda keusahawanan yang dikaji oleh pengkaji-pengkaji terdahulu adalah berbeza-beza tetapi titik umum daripada pengkaji-pengkaji tersebut adalah set minda keusahawanan merupakan cara berfikir dan kemampuan untuk menangkap peluang keusahawanan dalam sesuatu situasi.

Set minda keusahawanan dapat ditingkatkan melalui latihan dan dapat dianggap sebagai kebiasaan minda yang diperlukan untuk membentuk sesuatu pembelajaran (Schmidt & Ford 2003). Set minda keusahawanan juga berkait rapat dengan pengenalan peluang iaitu inti pati keusahawanan yang mungkin menentukan keberhasilan dalam bidang keusahawanan (Cui et al. 2019). Dengan menghubungkan antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan akan menyumbangkan pemahaman yang lebih dalam berkaitan kesan pendidikan keusahawanan. Set minda keusahawanan telah diakui dapat memberikan kejayaan dalam kalangan usahawan (Aima et al. 2020; Belousova et al. 2020). Oleh itu, untuk memupuk set minda keusahawanan terdapat beberapa dimensi sokongan yang merangkumi pendidikan keusahawanan (Lindberg et al. 2017), sikap terhadap keusahawanan (Ayalew & Zeleke 2018) dan efikasi sendiri (Aima et al. 2020; Pfeifer et al. 2016). Terdapat empat komponen set minda keusahawanan yang dikaji dalam kajian ini iaitu kepekaan terhadap peluang, kecenderungan risiko, toleransi keaburan dan keyakinan diri. Pengkaji juga mendakwa bahawa perkembangan keempat-empat komponen set minda keusahawanan tersebut berkait rapat dengan pendidikan keusahawanan yang dapat menyokong hipotesis kajian ini.

Kepekaan terhadap Peluang

Kepekaan terhadap peluang adalah kemampuan untuk memiliki wawasan yang mendalam bagi mengenal pasti peluang keusahawanan (Tang et al. 2012). Proses keusahawanan bermula daripada pengenalan peluang, tetapi sebelum pengenalan peluang, kepekaan terhadap peluang merupakan faktor utama (Krueger et al. 2000). Selain itu, kepekaan peluang ini juga dikatakan sebagai individu yang cuba mencari dan merebut peluang dalam keusahawanan serta berusaha untuk memanipulasikan peluang tersebut secara positif dan berwaspada bagi mengenalpasti peluang tersebut dapat memberikan keuntungan dan manfaat kepada dirinya (Ibrahim 2020). Para pengkaji telah menyimpulkan bahawa semakin tinggi tahap kepekaan seseorang, semakin besar kemungkinan peluang itu dapat dikenal pasti walaupun tanpa penglibatan aktif untuk memerhati dan mencari peluang tersebut (George et al. 2016). Dalam pengertian ini, kepekaan terhadap peluang adalah elemen asas yang penting dalam set minda keusahawanan. Ramai pengkaji bersetuju bahawa kepekaan melibatkan minda berdasarkan beberapa keupayaan dan proses seperti pengetahuan, kemahiran dan pemprosesan maklumat (Ardichvili 2003). Selain itu, kepekaan terhadap peluang boleh dikatakan dapat dipelajari dan dikembangkan melalui pengetahuan dan kemahiran insaniah melalui pendidikan. Oleh itu, pendidikan keusahawanan adalah salah satu penentu kepekaan terhadap peluang.

Kecenderungan Risiko

Konsep kecenderungan mengambil risiko merujuk kepada sejauh mana seseorang individu itu sanggup mengambil risiko yang melibatkan kemungkinan akan mendapat kerugian (Verheul et al. 2015). Kecenderungan mengambil risiko adalah penting dalam membentuk keputusan individu untuk melibatkan diri dalam kerjaya keusahawanan (Antoncic et al. 2015). Menurut Callaghan dan Venter (2011) dan Zhang et al. (2014) kecenderungan mengambil risiko melambangkan orientasi keusahawanan di peringkat firma dan individu. Kecenderungan mengambil risiko juga penting dalam membentuk keputusan individu untuk melibatkan diri dalam kerjaya keusahawanan (Antoncic et al. 2015). Hubungan antara kecenderungan mengambil risiko dan keusahawanan mempunyai asas yang kuat dalam kesusasteraan. Sementara itu, penemuan

daripada kajian-kajian lepas yang menyokong pandangan bahawa mengambil risiko adalah sebahagian inti daripada keusahawanan (Dawson & Henley 2015; Gerba 2012; Krueger & Brazeal 1994; Verheul et al. 2015). Hasil kajian-kajian lepas mengenai hubungan antara kecenderungan mengambil risiko dan niat keusahawanan secara konsisten menunjukkan hubungan positif yang signifikan antara kedua pembolehubah tersebut (Ebrahim & Schott 2008; Sanchez 2013; Sanchez et al. 2011). Hal ini dapat dibuktikan keusahawanan adalah salah satu penentu individu untuk cenderung menghadapi risiko.

Toleransi Kekaburan

Toleransi kekaburan didefinisikan sebagai cara individu menafsirkan, memproses dan bertindak balas terhadap maklumat mengenai situasi yang tidak menentu iaitu dengan mempunyai petunjuk yang tidak konsisten, kompleks, tidak dikenali atau berpecah-belah. Usahawan perlu mempunyai tahap toleransi kekaburan yang tinggi kerana aktiviti keusahawanan secara semula jadi tidak dapat diramalkan. Sekiranya tahap toleransi kekaburan tinggi bagi seseorang pengusaha, ini bermakna pengusaha tersebut memandang sesuatu yang diceburi itu satu cabaran, bukannya tekanan dan perkara yang mengecewakan. Hal ini, dapat dijelaskan bahawa toleransi kekaburan adalah elemen penting dalam set minda keusahawanan. Kajian Lackeus (2014) mendapati bahawa pendidikan keusahawanan berasaskan tindakan memberi kesan kepada pembentukan toleransi kekaburan melalui peristiwa emosi tertentu. Kajian ini telah mengenal pasti pentingnya toleransi kekaburan sebagai penentu kesan pendidikan keusahawanan dan memberikan sokongan untuk kajian ini bagi meneroka hubungan antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan.

Keyakinan Diri

Keyakinan diri dapat ditakrifkan sebagai kecenderungan umum seseorang individu untuk mempercayai bahawa dirinya akan mendapat dan

mengalami perkara yang baik berbanding yang buruk dalam kehidupan (Crane et al. 2012). Keyakinan diri tidak hanya dikaitkan dengan hasil yang diinginkan, tetapi juga dihubungkan dengan kegembiraan yang mempengaruhi penilaian peluang dan tingkah laku dalam aktiviti keusahawanan (Grichnik et al. 2010). Keyakinan diri sangat penting bagi usahawan untuk memotivasikan diri mereka sendiri dan mencapai tujuan secara berterusan. Literatur menunjukkan bahawa keberkesanan diri dapat memediasi kesan pembelajaran keusahawanan dalam kursus terhadap niat keusahawanan, namun keberkesanan diri juga berkait rapat dengan keyakinan diri seseorang individu (Crane 2014). Kajian Crane dan Meyer (2007) menunjukkan bahawa keyakinan diri dapat diukur dan ditingkatkan secara berkesan dalam pendidikan keusahawanan. Ini menunjukkan bahawa pendidikan keusahawanan relevan dengan set minda keusahawanan dan dapat dijangka bahawa pendidikan keusahawanan dapat dikembangkan dan ditingkatkan melalui pendidikan yang disasarkan.

METODOLOGI

Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif iaitu kaedah tinjauan menerusi pengedaran soal selidik kepada responden. Populasi kajian ini disasarkan kepada pelajar universiti awam di Malaysia. Secara spesifik, sampel kajian adalah seramai 300 orang pelajar universiti awam di Lembah Klang dan dipilih menggunakan teknik pensampelan rawak mudah. Pelajar universiti awam di Lembah Klang yang dipilih menjadi responden dalam kajian ini ialah pelajar dari Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), Universiti Malaya (UM), Universiti Putra Malaysia (UPM) dan Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM). Data dikutip dengan menggunakan borang soal selidik secara bersemuka dan atas talian. Semua data akan dikumpulkan selepas selesai pengedaran soal selidik kepada semua sampel. Pengkaji telah menggunakan soal selidik yang telah diadaptasi dan diubahsuai daripada kajian-kajian lepas, seperti yang dinyatakan dalam Jadual 1.

JADUAL 1. Sumber Adaptasi Soal Selidik

Pembolehubah	Jumlah Item	Sumber
Pendidikan Keusahawanan		
Kehadiran Kurikulum	5	Sieger et al. (2014)
Aktiviti Tambahan Kurikulum	10	Arranz (2017)
Faktor Kognitif	5	Nor Aishah (2007)
Set Minda Keusahawanan		
Kepekaan Terhadap Peluang	7	Tang et al. (2012)
Kecenderungan Risiko	7	Hung et al. (2012)
Toleransi Kekaburan	5	Geller et al. (1993)
Keyakinan Diri	7	Crane (2014)

Soal selidik kajian ini mengandungi 2 bahagian iaitu bahagian A berkaitan demografi responden dan bahagian B mempunyai 8 seksyen iaitu seksyen A sehingga seksyen G yang berkaitan 1 item kehadiran kurikulum, 10 item berkenaan aktiviti tambahan kurikulum, 5 item berkenaan faktor kognitif, 7 item berkenaan kepekaan terhadap peluang, 7 item berkenaan kecenderungan risiko, 5 item berkenaan toleransi kekaburan dan 7 item berkenaan keyakinan diri.

Data-data yang diperolehi dalam kajian ini dianalisis dengan menggunakan kaedah analisis deskriptif untuk menerangkan profil demografi responden dengan menggunakan nilai taburan kekerapan dan peratusan. Kemudian, analisis inferensi juga dijalankan iaitu analisis regresi yang melibatkan kesan langsung dan kesan tidak langsung untuk menjawab persoalan kajian dan mencapai objektif kajian ini. Data dianalisis dengan menggunakan perisian Pakej Statistik untuk Sains Sosial (SPSS) versi 22. Seterusnya, hasil analisis data akan dibentang dalam bentuk jadual dan huraian.

DAPATAN

Jadual 2 di bawah menunjukkan ringkasan mengenai analisis deskriptif profil demografi responden. Berdasarkan Jadual 2, ia menunjukkan bahawa daripada 300 responden, 69% adalah terdiri daripada pelajar perempuan dan 31% pelajar lelaki. Dari segi umur, majoriti responden berumur 20 tahun hingga 25 tahun (60%), diikuti dengan umur 26 tahun hingga 30 tahun (15%). Kemudian, diikuti dengan umur kurang 20 tahun (13.7%) dan umur lebih 30 tahun (11.3%). Dari segi kumpulan etnik pula, majoriti bilangan responden terdiri daripada etnik Melayu iaitu sebanyak 75.7%, 9.7% etnik Cina dan diikuti 9.3% etnik India. Dari segi tahun pengajian, kebanyakan responden adalah daripada pelajar tahun satu (43%) diikuti oleh pelajar tahun dua (33.7%), diikuti pelajar tahun tiga (17.7%) dan selebihnya pelajar tahun empat. Seterusnya, dari aspek bidang pengajian, responden daripada bidang sains sosial mendominasi iaitu sebanyak 53.6%. Diikuti oleh pelajar bidang sains tulen (16.7%), kejuruteraan (14.3%), lain-lain bidang (13.7%) serta bidang perubatan (1.7%).

JADUAL 2. Profil Demografi

Demografi	Kekerapan	Peratusan (%)
Jantina		
Lelaki	93	31
Perempuan	207	69
Umur		
Kurang 20 tahun	41	13.7
20 - 25 tahun	180	60
26 - 30 tahun	45	15
Lebih 30 tahun	34	11.3

bersambung ...

... sambungan

... sambungan		
Kumpulan Etnik		
Melayu	227	75.7
Cina	29	9.7
India	28	9.3
Lain-lain	16	5.3
Tahun Pengajian		
Tahun 1	129	43
Tahun 2	101	33.7
Tahun 3	53	17.7
Tahun 4	17	5.6
Bidang Pengajian		
Sains Sosial	161	53.6
Sains Tulen	50	16.7
Kejuruteraan	43	14.3
Perubatan	5	1.7
Lain-lain	41	13.7

Kebolehpercayaan dapat menggambarkan kestabilan dan ketekalan dalam sesuatu konstruk semasa analisis dijalankan (Creswell 2010; Pallant 2001; Sekaran 1992). Nilai *Cronbach's Alpha* sering digunakan untuk mengukur ketekalan instrumen. Nilai *Cronbach's Alpha* yang kurang daripada 0.60 dianggap lemah dan tidak boleh diterima. Nilai alpha yang rendah mungkin disebabkan oleh jumlah soalan yang sedikit, perkaitan yang kurang baik

antara item atau konstruk yang heterogen (Tavakol & Dennick 2011). Manakala nilai *Cronbach's Alpha* yang melebihi 0.60 adalah baik dan boleh dipercayai (Sekaran 1992). Berdasarkan Jadual 3, nilai *Cronbach's Alpha* secara keseluruhannya adalah melebihi 0.60. Ini bermakna, kebolehpercayaan soal selidik kajian bagi setiap item adalah baik dan boleh dipercayai.

JADUAL 3. Nilai Cronbach's Alpha

Pembolehubah	Jumlah Item	Nilai Cronbach's Alpha
Pendidikan Keusahawanan		
Aktiviti Tambahan Kurikulum	10	0.928
Faktor Kognitif	5	0.915
Set Minda Keusahawanan		
Kepekaan Terhadap Peluang	7	0.846
Kecenderungan Risiko	7	0.852
Toleransi Kekaburan	5	0.611
Keyakinan Diri	7	0.744

Kaedah *kurtosis* dan *skewness* digunakan untuk memenuhi andaian normaliti data kajian ini sebelum melakukan pengujian hipotesis. *Skewness* menilai sejauh mana taburan pembolehubah adalah simetri. Manakala *kurtosis* adalah untuk mengukur puncak taburan sesuatu data. Jika nilai *skewness* dan *kurtosis* berada dalam julat -1 hingga +1 maka, data yang diperolehi adalah bertaburan secara normal (Hair et al. 2017). Berdasarkan Jadual 4 di bawah, kesemua nilai bagi *skewness* dan *kurtosis* adalah pada julat

-1 hingga 1. Ini menunjukkan bahawa semua data pembolehubah adalah bertaburan secara normal.

JADUAL 4. Ujian Normaliti

Pembolehubah	Nilai Skewness	Nilai Kurtosis
Pendidikan Keusahawanan	-0.743	0.466
Faktor Kognitif	-0.746	0.223
Set Minda Keusahawanan	-0.628	0.125

Objektif 1: Menguji hubungan antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan.

Analisis regresi linear dijalankan untuk menguji hubungan antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan. Berdasarkan Jadual 5 di bawah, dapatan kajian mendapati terdapat hubungan yang signifikan antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan dengan nilai $F=161.759$,

$p<.001$ dan nilai $=.352$. Ini menunjukkan, 35.2% varian disumbang oleh pembolehubah pendidikan keusahawanan dalam meramal set minda keusahawanan, dan laluan regresi adalah signifikan pada aras $p<.001$. Justeru, hipotesis yang menyatakan pendidikan keusahawanan mempunyai hubungan dan kesan yang signifikan terhadap set minda keusahawanan adalah disokong.

JADUAL 5. Ringkasan Analisis Regresi Hubungan Pendidikan Keusahawanan dan Set Minda Keusahawanan (N=300)

Pembolehubah					
Pendidikan Keusahawanan	.352	.439	12.718	161.759	.000

Objektif 2: Menguji kesan perantara faktor kognitif dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan.

Jadual 6 di bawah merupakan ringkasan keputusan analisis regresi linear hubungan pendidikan keusahawanan dan faktor kognitif. Dapatan kajian mendapati terdapat hubungan yang signifikan antara pendidikan keusahawanan dan faktor kognitif

dengan nilai $F=229.576$, $p<.001$ dan nilai $=.501$. Ini menunjukkan, 50.1% varian disumbang oleh pembolehubah pendidikan keusahawanan dalam meramal faktor kognitif, dan laluan regresi adalah signifikan pada aras $p<.001$. Justeru, hipotesis yang menyatakan pendidikan keusahawanan mempunyai hubungan dan kesan yang signifikan terhadap faktor kognitif adalah disokong.

JADUAL 6. Ringkasan Analisis Regresi Hubungan Pendidikan Keusahawanan dan Faktor Kognitif (N=300)

Pembolehubah					
Pendidikan Keusahawanan	.501	.678	17.308	229.576	.000

Seterusnya, Jadual 7 di bawah adalah ringkasan analisis regresi hubungan faktor kognitif dan set minda keusahawanan. Dapatan kajian mendapati terdapat hubungan yang signifikan antara faktor kognitif dan set minda keusahawanan dengan nilai $F=177.307$, $p<.001$ dan nilai $=.373$. Ini menunjukkan, 37.3% varian disumbang oleh pembolehubah faktor

kognitif dalam meramal set minda keusahawanan, dan laluan regresi adalah signifikan pada aras $p<.001$. Justeru, hipotesis yang menyatakan faktor kognitif mempunyai hubungan dan kesan yang signifikan terhadap set minda keusahawanan adalah disokong.

JADUAL 7. Ringkasan Analisis Regresi Hubungan Faktor Kognitif dan Set Minda Keusahawanan (N=300)

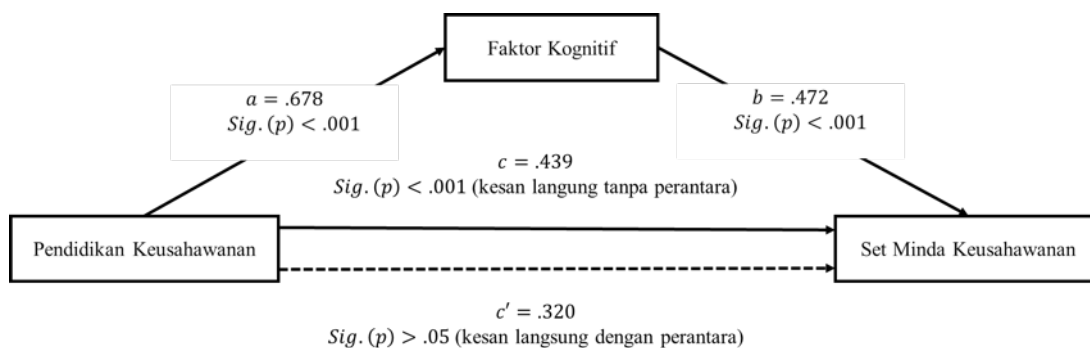
Pembolehubah					
Faktor Kognitif	.373	.472	13.316	177.307	.000

Rajah 1 pula menunjukkan ringkasan keputusan pengujian kesan perantara faktor kognitif yang dirumuskan berdasarkan dapatan dalam Jadual 4, 5, dan 6. Merujuk Rajah 1 di bawah, nilai *beta* bagi hubungan antara pendidikan keusahawanan dan faktor kognitif ialah $a=.678$, $p<.001$. Seterusnya, nilai *beta* bagi hubungan antara faktor kognitif dan set minda keusahawanan ialah $b=.472$, $p<.001$. Ini bermakna terdapat hubungan antara pendidikan keusahawanan dan faktor kognitif dan terdapat juga hubungan antara faktor kognitif dan set minda

keusahawanan. Di samping itu, kajian mendapati terdapat hubungan kesan langsung antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan tanpa perantara dengan nilai *beta* iaitu $c=.439$, $p<.001$. Walaubagaimanapun, apabila pembolehubah perantara dimasukkan dalam model pengujian, kesan langsung pendidikan keusahawanan terhadap set minda keusahawanan (diwakili simbol *c'* dalam Rajah 1) tidak lagi signifikan berbanding keputusan signifikan pengujian kesan langsung tanpa perantara (diwakili simbol *c* dalam Rajah 1). Justeru,

berdasarkan panduan pengujian kesan perantara oleh Hair et al. (2017), keputusan ini menunjukkan faktor kognitif mengantara hubungan diantara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan dalam bentuk perantaraan penuh. Kesimpulannya,

hipotesis kajian ini yang menyatakan faktor kognitif mempunyai kesan perantara dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan adalah disokong.

RAJAH 1. Ringkasan Keputusan Kesan Perantara Faktor Kognitif

Secara keseluruhannya, hasil dapatan regresi kesan langsung pengujian hipotesis 1 disokong oleh analisis regresi tersebut. Ini menunjukkan terdapat hubungan yang signifikan antara pendidikan keusahawanan dan set minda keusahawanan. Kemudian, hasil dapatan bagi pengujian hipotesis 2 juga disokong oleh dapatan analisis regresi kesan tidak langsung. Ini bermakna, faktor kognitif mempunyai kesan perantara dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan dalam bentuk perantaraan penuh.

PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

Kajian ini mengkaji kesan pendidikan keusahawanan ke atas set minda keusahawanan dalam kalangan pelajar universiti. Pendidikan keusahawanan yang dikaji dalam kajian ini ialah kehadiran kurikulum dan aktiviti tambahan kurikulum manakala set minda keusahawanan pula mewakili kepekaan terhadap peluang, kecenderungan risiko, toleransi keaburan dan keyakinan diri. Dapatan kajian mendapati pendidikan keusahawanan mempunyai hubungan positif yang signifikan dengan set minda keusahawanan. Ini dapat dibuktikan melalui kajian Cui et al. (2019) yang menunjukkan bahawa aktiviti tambahan kurikulum mempunyai pengaruh positif terhadap set minda keusahawanan dan meningkatkan kecenderungan risiko pelajar, toleransi keaburan dan kepekaan terhadap peluang. Selain itu, ini juga sejajar dengan penemuan kajian Neneh (2012), walaupun dalam kajian tersebut pengkaji hanya mengkaji kreativiti, motivasi dan pengambilan risiko. Penyelidikan ini menunjukkan bahawa

pendidikan merupakan pendorong dan pengaruh utama dalam pengembangan set minda pelajar.

Seterusnya, kajian ini turut menguji kesan perantara faktor kognitif dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan. Berdasarkan dapatan kajian faktor kognitif dilihat sebagai penyumbang perantara dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan dalam bentuk perantaraan penuh. Selari dengan dapatan kajian Krueger (2015) yang menunjukkan kesan pendidikan keusahawanan ke atas set minda keusahawanan dianggap sebagai fenomena kognitif yang dapat dikaji dengan lebih mendalam bagi mencerminkan struktur kognitif yang dapat dibentuk. Di samping itu, asas bagi tindakan keusahawanan adalah faktor kognitif yang memainkan peranan penting untuk mencapai hasil yang diinginkan dalam sesuatu tindakan keusahawanan. Set minda keusahawanan juga dihubungkan dengan fenomena kognitif yang lebih mendalam melibatkan aktiviti keusahawanan (Cui et al. 2019). Set minda keusahawanan ini dipengaruhi oleh pengetahuan individu yang berinteraksi dan berhubung dengan persekitaran semasa iaitu faktor kognitif. Ini jelas menunjukkan faktor kognitif mempunyai kesan perantara dalam hubungan antara pendidikan keusahawanan dengan set minda keusahawanan.

Dapatan kajian ini dapat memberi implikasi kepada beberapa pihak terutamanya pelajar dan universiti dalam pelaksanaan program pendidikan keusahawanan untuk meningkatkan set minda keusahawanan dalam diri pelajar bagi membantu mereka menghadapi dunia pekerjaan dan industri selepas bergelar graduan. Di samping itu, dapat

meningkatkan keberkesanan kurikulum pengajaran keusahawanan di peringkat pengajian tinggi. Pihak pengurusan boleh merancang dan membuat persediaan dengan lebih jitu dalam meningkatkan kurikulum keusahawanan. Ini penting bagi menarik minat pelajar dalam keusahawanan sebagai satu kerjaya. Pihak kerajaan juga boleh menjadikan dapatan kajian ini sebagai salah satu input untuk penambahbaikan program-program dan polisi-polisi keusahawanan negara supaya lebih ramai lagi rakyat dapat melibatkan diri dalam bidang keusahawanan.

Berdasarkan batasan kajian, kajian ini hanya merupakan kajian tinjauan yang ringkas dengan hanya memberi gambaran ringkas kesan pendidikan keusahawanan ke atas set minda keusahawanan dan pengaruh perantara faktor kognitif dalam kalangan pelajar universiti awam di Lembah Klang. Memandangkan kajian yang dijalankan ini terhad kepada pelajar universiti awam di Lembah Klang sahaja, maka kajian berbentuk perbandingan antara universiti awam boleh juga dijalankan untuk mendapat gambaran tentang kesan pendidikan keusahawanan ke atas set minda keusahawanan dalam kalangan pelajar universiti awam di Lembah Klang. Di samping itu, dapat mengetahui impak pendidikan keusahawanan yang diterapkan di universiti-universiti awam. Kemudian, pengkaji juga boleh menggabungkan kaedah kuantitatif dan kualitatif supaya data yang lebih tepat dapat diperolehi dan menggambarkan keadaan yang sebenar tentang kesan pendidikan keusahawanan ke atas set minda keusahawanan. Selain itu, kajian ini mengkaji pengaruh pendidikan keusahawanan ke atas set minda keusahawanan dengan mempertimbangkan peranan kehadiran kurikulum dan aktiviti tambahan kurikulum dalam pembolehkan pendidikan keusahawanan. Cadangan untuk kajian lanjutan pengkaji boleh membangunkan dan meneroka faktor-faktor penting lain yang memainkan peranan penting dalam pendidikan keusahawanan seperti model pengajaran dan pembelajaran, kandungan pengajaran dan teknik pedagogi yang digunakan. Akhir sekali, kajian ini diharapkan dapat menyumbang dan memberikan impak positif kepada pelbagai pihak.

RUJUKAN

- Aima, M. H., Wijaya, S. A., Carawangsa, L. & Ying, M. 2020. Effect of global mindset and entrepreneurial motivation to entrepreneurial self-efficacy and implication to entrepreneurial intention. *Journal Digital Business Management* 1(2): 302-314.
- Ajzen, I. 1991. The theory of planned behavior. *Organizational behavior and human decision processes* 50: 179-211.
- Amdam, L. A. 2011. *Influence of Socio-Cultural Factors on Consumer Buying Behaviour in Borno State*. University of Maiduguri.
- Antonic, B., Bratkovic Kregar, T., Singh, G. & DeNoble, A. F. 2015. The big five personality-entrepreneurship relationship: Evidence from S Slovenia. *Journal of Small Business Management* 53(3): 819-841.
- Arranz, N., Ubierna, F., Arroyabe, M. F., Perez, C. & Arroyabe, F. D. 2017. The effect of curricular and extracurricular activities on university students' entrepreneurial intention and competences. *Studies in Higher Education* 42(11): 1979-2008.
- Ayalew, M. M. & Zeleke, S. A. 2018. Modeling the impact of entrepreneurial attitude on self-employment intention among engineering students in Ethiopia. *Journal Innovation Entrepreneurship* 7(1): 1-27.
- Bae, T. J., Qian, S., Miao, C. & Fiet, J. O. 2014. The relationship between entrepreneurship education and entrepreneurial intentions: a meta-analytic review. *Entrepreneurship: Theory and Practice* 38(2): 217-254.
- Bandura, A. 1986. *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs: NJ: Prentice-Hall, Inc.
- Belousova, O., Hattenberg, D. Y. & B, G. 2020. Corporate entrepreneurship: from structures to mindset. *Studies on Entrepreneurship, Structural Change and Industrial Dynamics*. Springer.
- Callaghan, C. & Venter, R. 2011. An investigation of the entrepreneurial orientation, context and entrepreneurial performance of inner-city Johannesburg street traders. *Southern African Business Review* 15(1): 28-48.
- Che Lah, F. 2019. Keusahawanan atasi pengangguran. *Harian Metro*. Retrieved from <https://www.hmetro.com.my/bestari/2019/04/442230/keusahawanan-atasi-pengangguran>
- Cheng, M.-Y., Chan, W. S. & Mahmood, A. 2019. The effectiveness of entrepreneurship education in Malaysia. *Education + Training* 51: 555-566.
- Chinonye, L. M. & Akinlabi, M. 2014. Entrepreneurship curriculum and pedagogical challenges in captivating students' interest towards entrepreneurship education. *Research Journal of Economics and Business Studies* 4(1): 1-11.
- Commarmond, I. 2017. in pursuit of a better understanding of and measure for entrepreneurial mindset contents. www.allangrayorbis.org. [20 November 2020].
- Tang, F. G., Blunden, R. & Meyer, M. H. 2012. Dispositional optimism and entrepreneurial intent: an exploratory cross-cultural investigation. *International Review of Entrepreneurship* 10(3): 115-126.
- Crane, F. & Meyer, M. 2007. Teaching dispositional optimism in the entrepreneurial classroom. *International Journal of Entrepreneurship Education* 5: 163-74.
- Creswell, J. W. 2010. *Educational research - planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*, hlm. 4th Ed. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Cui, J., Sun, J. & Bell, R. 2019. The impact of entrepreneurship education on the entrepreneurial mindset of college students in china: the mediating role of inspiration and the role of educational attributes. *International Journal of Management Education*.

- Dawson, C. & Henley, A. 2015. Gender, risk, and venture creation intentions. *Journal of Small Business Management* 53(2): 501-515. <https://doi.org/10.1111/jsbm.12080>
- Ebrahim, M. & Schott, T. 2008. Entrepreneurial intention promoted by perceived capabilities, risk propensity and opportunity awareness: A global study.
- Edwards, L. J. 2001. *Are e-clubs the answer to entrepreneurial learning? WEI Working Paper series 17*.
- Farny, S., Frederiksen, S. H., Hannibal, M. & Jones, S. 2016. A culture of entrepreneurship education. *Enterpren. Reg. Dev* 28(7-8): 514-535.
- Fayolle, A. & Klandt, H. 2006. *International entrepreneurship education -issues and newness*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.
- G., C., F., D., A., H. & McLaughlin, T. 2008. Students as transferors of knowledge: The problem of measuring. *International Small Business Journal* 26(6): 735-758.
- George, N. M., V, Parida, T. & Lahti. 2016. A systematic literature review of entrepreneurial opportunity recognition: insights on influencing factors. *International Entrepreneurship Management Journal* 12: 309-350.
- Gerba, D. T. 2012. Impact of entrepreneurship education on entrepreneurial intentions of business and engineering students in Ethiopia. *African Journal of Economic and Management Studies* 3(2): 258-277. doi:<https://doi.org/10.1108/20400701211265036>
- Hair, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M. & Sarstedt, M. 2017. *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)*, hlm. 2nd Ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Halim, N. H. & Sahid, S. 2020. Kemahiran kesediaan kerja, efikasi sendiri, tingkah laku keusahawanan dan eksplorasi kerjaya dalam kalangan graduan. *Akademika* 90(3): 155-165.
- Hamid, R., Mohamad, A. & Fariba, J. 2015. The place of entrepreneurial curriculum components in higher education. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences* 5(9): 263-279. doi:10.6007/IJARBS/v5-i9/1835
- Henry, B. 2003. Entrepreneurship education in Kenya: a reality or plodding on? *Proceedings from the First International Entrepreneurship Conference* 23-24.
- Hussain, A. & Norashidah, D. 2015. Impact of entrepreneurial education on entrepreneurial intentions of Pakistani students. *Journal Entrepreneurial Bussiness Innovation* 2(1): 43.
- Ibrahim, M. F. 2020. *Cabaran golongan belia menceburi bidang keusahawanan kajian kes: parit raja, batu pahat, johor*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. 2019. Statistik utama tenaga buruh di Malaysia, Ogos 2019. <https://www.dosm.gov.my/v1/index.php?r=column/pdfPrev&id=RENJMEp6elpFN0ZueGFxaGxNMzBUZz09> [20 May 2020].
- Jaganathan, M. 2016. Pengenalan kepada keusahawanan. <https://www.slideshare.net/tejasyahremie/pengenalan-kepada-keusahawanan-64856456> [29 February 2020].
- Karimi, S., Biemans, H. J. A., Lans, T., Chizari, M. & Mulder, M. 2016. The impact of entrepreneurship education: a study of iranian students' entrepreneurial intentions and opportunity identification. *Journal of Small Business Management* 54(1): 187-209.
- Krueger, N. 2015. Entrepreneurial education in practice Part1: The Entrepreneurial Mindset. aris: OECD.
- Krueger, N. F. & Brazeal, D. V. 1994. Entrepreneurial potential and potential entrepreneurs. *Entrepreneurship Theory and Practice* 18(3): 91-104. <https://doi.org/10.2139/ssrn.1505244>
- Krueger, N. F., Reilly, M. D. & Carsrud, A. I. 2000. Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing* 15(5-6): 411-31.
- Lackeus, M. 2014. An emotion based approach to assessing entrepreneurial education. *International Journal of Management Education* 12(3): 374-396.
- Lindberg, E., Bohman, H. & Hult en, P. 2017. Methods to enhance students' entrepreneurial mindset: a Swedish example. *European Journal Training Development* 41(5): 450-466.
- Martin, B. C., McNally, J. J. & Kay, M. J. 2013. Examining the formation of human capital in entrepreneurship: a meta-analysis of entrepreneurship education outcomes. *Journal of Business Venturing* 28(2): 211-221.
- Matlay, H. 2008. Entrepreneurship education in China. *Journal of Education and Training* 45(8-9): 445-505.
- McMullen, J. S. & Kier, A. S. 2016. Trapped by the entrepreneurial mindset: Opportunity seeking and escalation of commitment in the Mount Everest disaster. *Journal of Business Venturing* 31(6): 663-686.
- Nabi, G., Walmsley, A., Linan, F., Akhtar, I. & Neame, C. 2018. Does entrepreneurship education in the first year of higher education develop entrepreneurial intentions? The role of learning and inspiration. *Studies in Higher Education* 43(3): 452-467.
- Nagarathanam, R. & Buang, N. A. 2016. The relationship between attitude, intention, and entrepreneurship career choice among Malaysian indian undergraduates. *Akademika* 86(2): 43-52.
- Neneh, N. B. 2012. An exploratory study on entrepreneurial mindset in the small and medium enterprisesector: a south african perspective on fostering small and medium enterprise success. *African Journal of Business Management* 6(9): 3364-3372.
- Ngah, M. A., Halid, S. & A Rosli, F. 2019. Siswazah B40 paling ramai menganggur. *Berita Nasional*. Bangi. Retrieved from <https://www.bharian.com.my/berita/nasional/2019/07/582258/eksklusif-graduan-siswazah-miskin-b40-sukar-dapat-kerja-setimpal>
- Nor Aishah Buang. 2007. *Draf instrumen psikometrik indeks keusahawanan (PIKEN)*.
- Pallant, J. 2001. *SPSS survival manual - a step by step guide to data analysis using SPSS for windows (version 10)*. Buckingham Open University Press.
- Pfeifer, S., Sarlija, N. & Zekic Susac, M. 2016. Shaping the entrepreneurial mindset: entrepreneurial intentions of business students in Croatia. *Journal Small Bussines Management* 54(1): 102-117.
- Piperopoulos, P. & Dimov., D. 2015. Burst bubbles or build steam? Entrepreneurship education, entrepreneurial self-efficacy, and entrepreneurial intentions. *Journal of Small Business Management* 53(4): 970-985.
- Potishuk, V. & Kratzer, J. 2017. Factors affecting entrepreneurial intentions and entrepreneurial attitudes in higher education. *Journal Entrepreneurship Education* 20(1): 25-44.
- QAA. 2018. Enterprise and entrepreneurship education: guidance for uk higher education providers., hlm. 20-21.
- Sanchez, Jose C., Carballo, T. & Gutierrez, A. 2011. The entrepreneur from a cognitive approach. *Psicothema* 23(3): 433-438.
- Sekaran, U. 1992. *Research methods for bussiness: a skill-building approach*, hlm. John Wiley. New York.
- Seng, T. T., Abdullah, A. & Mat Rashid, A. 2019. Pengaruh faktor terpilih terhadap aspirasi kerjaya keusahawanan dalam kalangan pelajar kolej komuniti. *Akademika* 89(3): 41-52.

Shapero, A. & Sokol, L. 1982. Social dimensions of entrepreneurship. In C.A. Kent, D.L. Sexton, and K.H. Vesper (Eds.). *Encyclopedia of Entrepreneurship*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.

Aida Syamimi Anuar
Pusat Bahasa & Pengajian Asasi,
Universiti Sultan Azlan Shah,
Bukit Chandan,
33000, Kuala Kangsar,
Perak Darul Ridzuan,
Malaysia.
Emel: aidasyamimi@usas.edu.my

Sheerad Sahid (*corresponding author*)
Pusat Kepimpinan dan Polisi Pendidikan Fakulti
Pendidikan
Universiti Kebangsaan Malaysia
43600 Bangi, Selangor Malaysia.
Email: sheerad@ukm.edu.my

Received: 5 April 2022
Accepted: 9 September 2022